

venskim posojilnicam olajšamo opravljanje in si prizadevamo, da jim priskrbimo kolikor je moč enakomernih in cenih listovin, ker je slednjemu strokovnjaku znano, da je posojilničarstvo smatrati za celoto in da je vsaka posojilnica v zvezi z drugimi. — To je vodilo »Zvezo«, da se je obrnila do vlade, da jej dá dovoljenje za osnovo nove tiskarne. Ta koncesija se ni dala kancemu zasebniku, temveč »Zvezi slovenskih posojilnic«, in ima namen, v prvi vrsti podpirati posojilnice v njih težnju po cenejši upravi. Da ta tiskarna uspeva, stara nemška tiskarna pa hira, — to je povedal gospod poslanec dr. Foregger včeraj, poprej jaz tega nisem vedel — to pač ne more biti povod, da ne bi se »Zvezi« bila smela dati koncesija pred vsem v omenjeni namen. V Celju se nemški živelj zatira od začetka Taaffejeve vlade, tako je včeraj pripovedoval gospod dr. Foregger, ali vendar je včeraj nam objavil uradne podatke, po katerih se v Celju Nemci množijo, Slovenci pojemajo. »Ja, erkläret mir, Graf Oerendur, diesen Zweispalt der Natur! Da, vprašam grofa Oerendura, kako navskriž si je natura!« Če se nemška stranka pri teh razmerah krepča, tedaj bi pač njen zastopnik moral želeti, da bi take razmere še dolgo trajale.

O razmerah v Celju je nam gospod celjski poslanec marsikaj povedal. Gospoda moja, prosim vas, vzemite na znanje, da jaz Celje od svoje najzgodnejše mladosti poznam. Deset let star sem že prišel v šolo v Celje in sedaj že petnajst let tamkaj stanujem. Gospod Foregger mi bo priznal, da razmere v Celju vsaj tako dobro poznam kakor on, ker on, od kar je zapustil gimnazijo, le malokdaj pride v Celje in sicer le tedaj, kadar mora imeti kak kandidatski govor ali pa »goreči grm-reševati. Gospoda moja, razmere v Celju niso tako strašne, kakor jih je naslikal gospod Foregger. Vi vidite, jaz se precej dobro imam, dasi že več let bivam v teh razmerah. Obžalovati je le to, da so v Celju življi, kateri potrebujejo narodnega prepira, da lahko v kalni vodi ribijo in lahko kažejo, kako »strašno zatirani da so celjski Nemci. Glavni vzrok je glasilo, katerega lastnik je baje dr. Foregger: »Deutsche Wacht«; to je list, katerega berite, gospoda moja, če hočete videti, kako se vprizarja narodno hujskanje in kako se umetno napravlja gibanje, kjer ga ni. Jaz mislim, da lahko rečem: Ta list je jedini v zapadni Avstriji. Jaz sem osebno prepričan, da ni lahko v kakem listu tako hujskati, kakor se piše v tem, s čimer se narodni razpor goji in vzdržuje! Nekaj je iz tega lista že včeraj navajal gospod profesor Šuklje; videli ste, kako zna ta list vprizoriti agitacijo proti celjskemu profesorju, ki bi se imel imenovati za okrajnega šolskega nadzornika za okraj Brežice.

One gospode, kateri mi obračajo svojo pozornost, opozoril bi še na nekaj, kar se tiče celjske gimnazije. Gospod Foregger je včeraj vso stvar naslikal kot zadevo celjskega mesta; pa to nikakor ni prav. Mestice pač nima pravice zahtevati, da bi se samo zanje vzdrževala cela gimnazija. Naravno je, da se pri tem jemlje v poštev tudi nekaj dežele. Kar se tiče celjske gimnazije, prideta v poštev volilni okraj gospoda Foreggerja in moj volilni okraj. Gospodje pač veste, da gospod Foregger zastopa celjski mestni okraj, jaz pa okraj celjskih kmet-skih občin. — Kako je razdeljeno prebivalstvo v teh dveh volilnih skupinah, bodo se gospodje pač še spominjali iz prejšnjih razprav v tej zbornici. Mestni volilni okraj Celje, katerega zastopa gospod Foregger, šteje 13.800 duš in od teh je nad polovico Slovencev, kateri so pa po obstoječem volilnem redu v volilni pravici prikrajšani. Sicer pa odločujejo državni uradniki v tej skupini, kakor sen že omenil. In kako je pa z mojim volilnim okrajem, namreč z okrajem kinetskih ob-

čin celjskih? Oficijalna statistika kaže, da ima moj volilni okraj 133.300 duš. In onih 13.000 zahteva čisto nemško veliko gimnazijo v Celju, katera je pa jim tako kakor prej zagotovljena! In nam 133.300 Slovencev pa nečejo dovoliti niti nekaj parerek, namreč dvojezičnih s štirimi slovenskimi učnimi predmeti. — Seveda, gospoda moja, če so to načela za politično in narodno postopanje nasprotne strani, in tudi ostanejo, potem ni mogoče, da bi ponehal narodni prepir na Spodnjem Štajarskem. Gospod Foregger zahteva za 13.800 prebivalcev svojih volilnih krajev, katerih je pa še le polovica nemške narodnosti, čisto nemško veliko gimnazijo; nam 133.000 Slovencev pa niti malenkosti nekaterih paralek ne privošči, katere pa za nas niso malenkost, in to ravno zaradi tega ne, ker se bi slovenskim učencem za jedno leto skrajšalo obiskovanje gimnazije.

(Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Petindvajsetletnica župnikovanja č. gosp. Franca Pintarja v St. Jerneju pri Konjicah.

(Konec.)

Kmalu po prihodu v cerkev zapeli so č. g. srebrnožupnik »Pridi sv. Duh«, in potem so se podali vlč. gospod dekan Konjiški na prižnico in po izreku sv. apostola Pavla iz I. lista do Timoteja (5, 17): »Mašniki, ki so dobri predstojniki, naj se dvojne časti vredne štejejo: posebno oni, ki se trudijo v besedi in poučevanju«, v prisrčnih besedah označijo pomen današnje slovesnosti za preteklost, sedanost in prihodnost, kakor č. g. srebrnožupnika, tako njihovih župljanov. Ta svečanost sili č. g. srebrnožupnika Bogu dajati hvalo in zahvalo za bridke, kakor za vesele ure zadnjih 25 let. Ima namen danes obnoviti vez bratovske ljubezni med slavljencem in med nja duhovnimi sobrati Konjiške in sosednjih dekanij. Za prihodnost bo ta krasni praznik farane podžigal in spodbujal, da bodo svojega č. g. župnika na starost tem bolj spoštovali, tem raje ubogali, tem krepkeje podpirali. Vlč. gospod govornik vpletali so v svoj govor razne dogodke iz zgodbe te fare, kakor tudi iz življenja njenega srebrnožupnika, č. g. Franca Pintarja, in njihovega mlajšega brata Matevža, ki so pred 20 leti umrli kot župnik v Šmartnu v Rožni dolini.

Po pridigi so č. g. jubilant s krepkim glasom peli slovesno sv. mašo s prav obilno asistencijo, poslednjč zapeli »Te Deum« ali »Tebe Boga hvalimo«. Po dovršeni cerkveni slovesnosti podali smo se zopet v župnišče, kjer smo še vse čestitke enkrat ponovili. K častiteljem pridružili so se tudi milostni gosp. kanonik Hajšek iz Slovenje Bistrice in g. kapelan Tajek. Pri obedu so se vrstile vesele in šaljive napitnice, in dekanijski duhovniki dali so č. g. srebrnožupniku spomenico, častitko, podpisano od vseh navzočih č. g. duhovnikov. Le prehitro je prišla ura razhoda; a pri ločitvi slišal se je le jeden glas: »Bog daj, da se vidimo na prijaznem, gostoljubnem tem hribčku pri zlati sv. maši!«

Tako se je vršila slovesnost 25 letnega delovanja zvestega pastirja v vinogradu Gospodovem. Vršila se je kakor upamo k časti božji, v veliko veselje č. g. srebrnožupnika, pa tudi v ne malo čast šentjernejskim faranom, ki so se ob tej priliki pokazali v lepem sijaju.

Kamenski.

Zlata poroka pri Negovi.

Dne 7. majnika t. l. obhajala sta Jakob Borko in njegova žena Ana, rojena Nedeljko, svojo zlato poroko in sicer v cerkvi Marijini na lep krščanski način, ker sta sprejela zakramenta sv. pokore in presv. Rešnega Telesa skupaj z dvema belooblečenima in z vencem okinčanima hčerima, res ganljivo. V krasnem obhodu v cerkev z godbo, z gosti in z domačim gosp. župnikom korakala sta jublanta z debelima svečama okoli oltarja k darovanju, in stopila pred oltar k zlati poroki. Domači gospod župnik so iz obrednika nagovorili jublanta, kakor tudi množico ljudstva jedernato in glasno, da se je od veselja skoro vse jokalo. Potem je bila peta sv. maša s »Te Deum laudamus« in sv. blagoslovom.

Točno ob dvanajstih opoldne podali so se gosti na desetih krasnih vozovih na dom jubilantov. Cela veselica se je skoro štiri dni vršila, baš uzorno in slovensko! Napiitnice, petje, pa tudi izvrstna godba so povikšavale veselje gostov. K tej veselici povabljeni so bili tudi po izgledu ženitnine v Kani Galilejski sevé domači, pa tudi sosedni gg. župniki — še več, pri tej veselici želela sta imeti jublanta tudi čast. gospoda Fr. Simoniča, ker le njihovi zdravniški pomoči, izrazil se je hvaležno zlati ženin — mora se zahvaliti, da so mu zdravje ohranili do 82 let! Zivela zlatoporočenca!

Gospodarske stvari.

Ravno se drži, da bodeš zdrav!

(Konec.)

Pa ne le samo pri otrokih in mladih ljudeh se mora na držanje gledati, temveč tudi pri odraslih in starih osebah. Poznal sem osebo, ki je do svojega 38. leta dobro, ravno zrasena bila, potem pa ji je eno oko oslabela, in primorana je bila pri šivanju drugo oko bolje rabiti; nasledek tega pa je bil, da se je pri enostranskem držanju desna rama povzdignila in v teku 7 ali 8 let je bila prav grbasta. Kako dobro je, da se ljudje oblačiti morajo, da drugim ni treba kazati svojih telesnih napak, katerih so si večjidel sami krivi! Kako sedijo ženske, kedar šivajo, ali ko druga kaj enakega delajo! Kaj čuda, da se jih toliko na stran drži, posebno deklet, katera kot pesterne otroke zmirom nosijo na eni roki.

Pa ne le samo, kadar sediš, stojiš in hođiš, se je treba ravno držati, temveč tudi v postelji bi moral ravno ležati. Kako bi merali v postelji ležati, in kaka bi morala naša postelja biti, da bi primerno ležali? Pred vsem drugim bi morala postelja (španpet) zadosti dolga biti, da bi se truplo v nji popolnoma moglo stegniti in ravno počivati. Kar pa se tiče postelj, izmed 25 nista dve prav narejeni, ne da bi ljudje pripravnih ne hoteli, temveč ker to bolje ne razumejo. Trda slamnica ali vajšnica (matroca) je najboljša. Podzglavje (vajnkoš) naj bode le jeden ali k večjemu dva, z žimami ali s perjem trdo natlačena. Perje ne sme tako rahlo biti, da se glava v njem pogrezne, kajti to povzroči mnogo toplote in kri vleče kvišku in napravlja boleznin v glavi in v zobeh. Podzglavja naj bodo tako debela, koliko je prostora med plečami in glavo. Nekateri ljudje imajo po pet podzglavij, noge ležijo tudi visoko, na sredi pa je globoka jama, kako more truplo na tak način počivati? Čimbolj torej truplo ravno leži, tembolj si človek počine.

Nadalje se noge ne smejo k sebi potegniti ali skriti. Stariši in redniki naj pri otrokih na to posebno

pazijo. Ravno tako škodljivo je, pri ležanju roke na prsih ali nad glavo skrižema imeti; obojno moti krvotok, ker se ta le zmirom polajšati mora. Tudi se ne sme ležati na levi strani ali na roki. Najbolje je, da človek ravno tako v postelji leži, kakor da bi po koncu stal; roke se naj po dolgem trupla oklenejo. Lega naj bo na pol na hrbtu, na pol na desni strani. Odeja naj bo lahka, vendar naj celo truplo pokriva.

Velika pomanjkljivost je pri nekaterih dandanešnji tudi to, da premalo hodijo. Peš hoditi gosposki ljudje skoro nikdar nečejo, in vendar hoja pod milim nebom najbolj upliva na zdravje, na razvitek telesa in na lepo primerno držanje.

F. S. R.

Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah. ima svoj XIV. občni zbor v nedeljo, dne 20. maja, ob polu 4. uri popoldne v prostorih J. Kopriva. Vspored: 1. Pozdrav. 3. Podučljivi govor o sadjereji, govori g. Ant. Petriček. 4. Tajniško oziroma blagajniško poročilo. 4. Vpisovanje novih udov in vplačanje letnine. 5. Volitev novega odbora. 6. Prosti nasveti in slučajnosti. — Zborovanje bodo kratkočasili domači pevci po sledečem redu: I. Geslo, vgl. Tone Gotoveljski. II. Slovanska pesen, vgl. dr. B. Ipavic. III. Dolenska, narodna, četeroglasno postavil Fr. Grbič. IV. Oj banovci, koračnica, vgl. Iv. pl. Zajc. V. Domovina, vgl. A. Nedved. VI. Domovini, deklamacija, zložil S. Gregorčič. VII. Bleški zvonovi * * VIII. Mrak, vgl. dr. G. Ipavic. IX. Himna noči, vglasbil Bethoven. — Vstop vsakemu prost. — Gostje dobro došli. K obilni udeležbi prijazno vabi društveni odbor.

Živinska sol in živinoreja.

Umni živinorejci so po večletnem moledovanju in peticijah vendar enkrat dosegli, da dobimo letos živinsko sol. Večina soli je že razposlana in nekatere občine jo še prihodnji mesec dobijo. Kilogram soli z voznino stane 7 kr. in na veliko živino se je večjidel po 8 kg odredilo. Pri tej priliki se je dokazalo, da mnogo gospodarjev ne vé, kolike važnosti je sol za živino, kajti v nekaterih občinah se je samo par kmetov za živinsko sol oglasilo. Sol je živini potrebna, in če krmo vedno enakomerno solimo, postane krma mnogo boljša in okusnejša, posebno če imamo kislo krmo, je sol potrebna, da krmo solimo, vsled česar jo želodec ložje prebavi in se živina redi. Nesoljena kisla krma je pri živini to, kar pri ljudeh nezabeljena jed.

Vsak kmet vé, da edino živinoreja še dandanes nekaj dobička daje, in ker se sedaj izvrstno kaže, da bo zadosti sena in slame, je želeli, naj bi se naši gospodarji z vso marljivostjo živinoreje lotili.

Za živinorejo in kupčijo je pri nas ugodno, ker prvič je zadosti krme in drugič imamo dobro pleme, priročne sejme in železnice. Da bi od soli pri živinoreji obilno koristili imeli, dovoljujem si svetovati, da bi takole krmili: Krma naj se vedno 3—5 cm kratko reže in koruznica naj se s kropom popari, s soljeno vodo poškropi in vse dobro premeša. Samo ob sebi se razume, da se za vsak dan posebej s soljeno vodo poškropi, sicer bi se klaja poleti preveč sparila.

Živini, katero hočemo spitati, pa na debelo zdrobljeno zrnje (šrot), bodi-si fižol, zadnje rž ali skuhan zmučkan krompir k rezi primešajmo. Molznm kravam pa k rezi primešana zelena grahorica, detelja ali trava in pozimi pa drobno zrezana pesa kaj dobro tekne. H koncu opomnim, da je za zdravje živine potrebno, da vedno enakomerno solimo in navadno se računni na veliko žival 30—50 gramov soli. Živinska sol je bolj slana, kakor je kuhinjska sol, in če bi preveč solili, bi živino preveč žejalo, kar bi bil povod raznim boleznim.

F. P.—k.